

Ta initiativet, Sverige – EU behöver ert ledarskap på teknikområdet

Sverige är ursprungsland för teknikjättar som Spotify och Klarna, och bör därför använda sitt kommande EU-ordförandeskap för att driva en teknikvänlig politik. Tyvärr verkar landet inte vara redo för att göra just det.

Stockholm är en digital stad. Nästan all handel sker kontantlöst. En blomstrande nyföretagarscen är källa till många av Europas framgångshistorier. Men medan ett snötäcke lägger sig över den svenska huvudstaden och Sverige förbereder sig inför att ta över ansvaret som ordförande i EU:s ministerråd i sex månader från och med 1 januari visar det teknikvänliga landet låga ambitioner för att påverka EU:s teknikpolitik.

Det finns en mängd anledningar till Sveriges blygsamma ambitioner. En högerregering tillträdde nyligen och har inte mycket erfarenhet när det gäller EU-frågor. Brexit ledde till att blockets största frihandelsvänliga och marknadsvänliga röst försvann, vilket isolerat Sverige politiskt. Det är inte teknik, utan kriget i Ukraina, kontinentens energikris och klimatförändringar som är Sveriges prioriteringar i EU enligt ett uttalande från landets utrikesminister Tobias Billström på Atlantic Council under ett besök i Washington. Det skandinaviska landet är upptaget med medlemsansökan till Nato och med att införa nya regler för att begränsa antalet asylsökande som tar sig till landet.

Sverige är skeptiskt inställda till en nedtrappad handelskonflikt med USA. Svenska tjänstemän medger att Biden-administrationens retorik är vänskapligare, men ser få fundamentala förändringar jämfört med president Trump. De anser att USA riskerar anamma protektionism fullt ut och tror att USA har för avsikt att fortsätta handelskriget med Kina för att rädda amerikanska jobb. Utrikesminister Billström kallar Beijing "en konkurrent", inte "en fiende". Han planerar att "sätta sig ned och diskutera" med amerikanska ämbetsmän om hur man bör handskas med Kina.

Som andra européer motsätter sig svenskarna Washingtons planer på att subventionera inhemska elbilar på europeiska biltillverkares bekostnad. Kinesiska Geely äger Sveriges flagskeppsbiltillverkare Volvo, som är ledande inom elbilsbranschen, men vissa svenskar är nu oroad för de eventuella nationella säkerhetsrisker som sammanslagningen medfört. Ett direkt hot är den nya amerikanska klimatlagen Inflation Reduction Act, som innebär att amerikanska Volvo-köpare inte längre är berättigade till skatteförmåner. Svenska Northvolt, som tillverkar batterier för elbilar, kommer kanske att skjuta upp planerna på en fabrik i Tyskland för att dra nytta av incitamenten i lagen och expandera i USA.

Sverige driver en hårdför linje när det gäller regleringar inom teknikbranschen. Landets fokus på konsumentskydd liknar grannen Danmarks. Inom EU-lagstiftningen innebär detta bland annat att man satt press på e-handelsbutiker för att de ska ta mer ansvar för produkterna de säljer. Ett nytt direktiv om allmän produktsäkerhet har godkänts och innehåller regler om miljövänlig design som kräver att butikerna kan garantera produkternas "gröna egenskaper".

Samtidigt är Sverige, ett litet land som exporterar mycket, stolta frihandelsförespråkare. Det förespråkar transatlantiska dataflöden och har uttryckt stöd för den amerikanska presidentordern om en ny sköld för skydd av privatlivet i EU och USA. Det förespråkar digital yttrandefrihet. Det är vaksamt i sin

inställning till den franska idén om "digital suveränitet". Till skillnad från många andra länder i Europa, som ser på den digitala omvandlingen med rädsla, tror Sverige att internet är en motor för det egna landets ekonomiska tillväxt.

Dessa idéer uttrycks politiskt genom D9+-initiativet. D9+ bildades på initiativ av handelsminister Ann Linde 2016 och består av nio små och teknikvänliga länder som har "ett starkt intresse av att utnyttja de ekonomiska möjligheterna av digitalisering och ny teknik".

Men konstigt nog fortsätter Sverige att ha låga ambitioner inom EU:s politik som rör teknik. Svenska tjänstemän talar sällan om D9+ och förutspår ett "tråkigt" EU-ordförandeskap. Den utmärkande inställningen bland dem är att ordföranden ska uppfylla sin roll som opartisk medlare, inte driva egna politiska prioriteringar. Sveriges sex månader långa ordförandeskap kommer under en tid då den Europeiska kommissionen närmar sig slutet på sin mandatperiod, som sträcker sig fram till 2024. Få nya förslag förväntas läggas fram. Sveriges roll kommer istället vara att fortsätta att driva på befintligt underlag om subventioner för halvledare, informationsdelning, artificiell intelligens och mediefrihet.

En förklaring bakom Sveriges blygsamma ambitioner är att en politisk övergångsprocess pågår i landet. Socialdemokraterna, som styr landet i många år, förlorade valet i september som präglades av framgångar för det invandrarfientliga extremhögerpartiet Sverigedemokraterna. En koalition bestående av tre partier som stöds av Sverigedemokraterna tog regeringsmakten och den nya regeringens främsta prioritet är att reformera landets långvariga invandringspolitik med öppna gränser. 14 % av landets befolkning är född i utlandet. Den nya regeringen har redan skärpt åt invandrings- och asylprocesserna.

Svenska tjänstemän anser också att de måste trappa upp engagemanget i Bryssel. Sverige, långt upp i norra Europa, har en tendens att vara upptaget med sina egna interna angelägenheter och ägnar sällan politiskt kapital åt europeisk politik. Efter Storbritanniens utträde behöver EU höra Sveriges teknik- och frihandelsvänliga röst.

Bill Echikson är tillförordnad chef för CEPA:s initiativ för digital innovation.